

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА філософії
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-виховної роботи

Галина ЄВССЄВА

2021 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політологія

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 051 «Економіка»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-наукова програма «Економіка»

(назва освітньої програми)

освітній ступень доктор філософії

(ступень)

форма навчання денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник Віктор БІЛОПОЛІЙ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політологія посідає особливе місце серед наук про суспільство. Це обумовлено тим, що політологія вивчає політику та її роль в житті суспільства. Вивчається політика, яка пов'язана з усіма сферами суспільства та активно впливає на них. В центрі уваги курсу політичні процеси, політичні інститути – держава, партії, проблеми влади, проблеми демократії в Україні та розвиток громадянського суспільства, міжнародне життя та місце суспільства в ньому України.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				IV
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3		90
Аудиторні заняття, у т.ч:	30			30
лекції	16	-		16
лабораторні роботи	-	-		-
практичні заняття	14	-		14
Самостійна робота, у т.ч:	60	-		60
підготовка до аудиторних занять	12	-		12
підготовка до контрольних заходів	28	-		28
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20	-		20
підготовка до екзамену	-	-	-	
Форма підсумкового контролю				залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Політологія» є сприяння подоланню уявлень про політику як арену боротьби, протистояння, виникнення конфліктів та утвердженню в суспільній свідомості її розуміння як засобу інтегрування інтересів соціальних суб'єктів, досягнення громадського миру, соціальної та національної злагоди, консенсусу.

Завдання дисципліни «Політологія» є:

- ознайомлення та засвоєння здобувачами освіти основних понять та термінів політичної науки, її категорій та законів;
- становлення політичної теорії;
- розвиток політичної науки сьогодні, її значення для практики;
- аналіз соціально-політичних процесів;
- моделювання та пропонування політичного життя.

Пререквізити дисципліни: теоретичні знання та практичні вміння набуті під час вивчення дисциплін за профілем попередніх рівнів вищої освіти

Постреквізити дисципліни: набуті знання та вміння з дисципліни становитимуть фундамент подальшої науково-педагогічної діяльності здобувача освіти.

Компетентності:

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

Здатність зберігати та приумножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Здатність вчитися, здобувати нові знання, уміння, у тому числі в сфері, відмінної від професійної.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

РН16. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, діалог) і наочні (ілюстрація, демонстрація), метод проблемного викладу.

Форми навчання: групові, колективні

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Політика як суспільне явище					
Політологія як наука. Предмет, методи та функції	8	2	-		6
Історія політичної думки. Основні етапи її становлення та розвитку Політика як суспільне явище. Сутність Політики	10	2	2		6
Політична влада. Політична система суспільства	12	2	2		8

Держава в політичній системі суспільства Політичні режими	12	2	2		8
Концепція громадянського суспільства	8	2	2		4
Партії в політичній системі суспільства Вибори та виборчі системи	12	2	2		8
Політична еліта та політичне лідерство Політична культура суспільства	14	2	2		10
Міжнародні відносини та міжнародна політика	14	2	2		10
Разом за змістовим модулем 1.	90	16	14		60
Усього годин	90	16	14		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ Зан.	Тема занять	Кількість годин
1	<u>Політологія як наука. Предмет, методи та функції.</u> Поняття «політичного». Об'єкт, предмет політичної науки. Методи дослідження політичних процесів, функції політології	2
2	<u>Історія політичної думки. Основні етапи її становлення та розвитку.</u> Поява знання про політику. Основні тенденції розвитку політичної думки у Стародавньому світі, в Середні віки, епоху Відродження та Новий час. Розвиток сучасної політичної науки. Політична думка України <u>Політика як суспільне явище. Сутність політики.</u> Поняття, сутність, підходи до визначення терміну «політика». Суб'єкти та об'єкти політики, структура політики. Функції політики. Рівні, елементи політики. Політична діяльність, політична поведінка	2
3	<u>Політична влада.</u> Концепції походження, поняття та сутність влади. Політична влада, її джерела, ресурси, суб'єкти та об'єкти. Функції, структура, типи політичної влади. Державна влада як ядро політичної влади. Конституційно-інституційні основи політичної влади в Україні <u>Політична система суспільства.</u> Поняття та сутність політичної системи суспільства, її типи. Функціональний, нормативний та інституційний аспекти політичної системи. Визначення політичної системи у «американській» та «європейській» наукових політологічних школах. Елементи політичної системи. Концепції політичних систем. Функції політичної системи. Типологія політичних систем	2
4	<u>Держава в політичній системі суспільства.</u> Поняття держави, її основна роль. Основні концепції походження держави. Сутність, ознаки держави. Функції держави. Структура державних органів. Типологія держав. Сутність поняття «форма держави». Форма правління держави: республіка та монархія. Інститут президентства: моделі та функції. Парламент та парламентаризм. Форми державного устрою: унітарна, федеративна. Тенденція розвитку сучасних держав <u>Політичні режими.</u> Поняття та сутність політичного режиму. Основи та елементи політичного режиму. Типологія політичних режимів: демократичного, авторитарного, тоталітарного. Критерії типології політичних режимів	2

5	<u>Концепція громадянського суспільства.</u> Передумови громадянського суспільства: теорія та практика. Поняття та сутність громадянського суспільства. Структура та принципи існування громадянського суспільства. Суттєві риси громадянського суспільства. Визначення, поняття, сутність правової держави. Принципи існування правової держави, її шляхи розбудови. Сутність соціальної держави. Соціальна орієнтація правової держави	2
6	<u>Партії в політичній системі суспільства.</u> Поняття, сутність політичних партій. Роль політичних партій у сучасному світі. Генеза політичних партій. Взаємовідносини політичних партій та держави. Ознаки, функції, структура політичних партій. Типологія політичних партій. Головні напрямки діяльності політичних партій. Сутність партійної системи, механізми її функціонування. Типологія партійних систем. Сутність громадських об'єднань. Принципи існування громадських об'єднань. Структура, функції громадських об'єднань. Суспільно-політичні рухи у сучасному світі <u>Вибори та виборчі системи.</u> Поняття виборів та їх роль в функціонуванні демократичного суспільства. Принципи виборів. Виборче право: принципи, активне та пасивне виборче право. Система обмежень (цензів) виборчого права. Виборчі системи сучасності: мажоритарна, пропорційна, змішана. Виборча система України	2
7	<u>Політична еліта та політичне лідерство.</u> Поняття політичної еліти. Сучасні теорії політичних еліт. Типи, функції політичної еліти. Шляхи формування політичної еліти в Україні. Сутність, функції, стилі, типологія політичного лідерства <u>Політична культура суспільства.</u> Політична культура в структурі політичної системи. Поняття, чинники формування, риси політичної культури. Типологія політичної культури, її функції	2
8	<u>Міжнародні відносини та міжнародна політика.</u> Історія міжнародних відносин з давніх часів до сьогодення, основні тенденції міжнародних процесів. Сучасні міжнародні відносини та міжнародна політика. Україна як суб'єкт міжнародної політики	2
Усього годин		16

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Історія політичної думки. Основні етапи її становлення та розвитку Політика як суспільне явище. Сутність Політики	2
2	Політична влада. Політична система суспільства	2
3	Держава в політичній системі суспільства Політичні режими	2
4	Концепція громадянського суспільства	2
5	Партії в політичній системі суспільства Вибори та виборчі системи	2
6	Політична еліта та політичне лідерство Політична культура суспільства	2
7	Міжнародні відносини та міжнародна політика	2
Усього годин		14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно з навчальним планом лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	12
2	Підготовка до контрольного заходу	28
	Опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях	20
3	1. <u>Політологія як наука. Предмет, методи та функції.</u> Зв'язок політології з іншими науками про суспільство	2
	2. <u>Історія політичної думки. Основні етапи її становлення та розвитку.</u> Політична думка України в Новий та Новітній час	2
	4. <u>Політична влада.</u> Конституція України про політичну владу в Україні	1
	5-6. <u>Політична система суспільства.</u> Характеристика інститутів політичної системи: державних - політичного лідерства, політичного узгодження, політичного управління та конституційної політики; недержавних - інститут організованої політики, інститут масової політики, інститут політики впливу. Конституція України про політичну систему в Україні	4
	7. <u>Держава в політичній системі суспільства.</u> Порівняльна характеристика форм правління, державного устрою та політичних режимів трьох країн Європи та трьох країн Азії (за вибором студента)	2
	8. <u>Політичні режими.</u> Характеристика авторитарних та тоталітарних режимів	2
	9. <u>Концепція громадянського суспільства.</u> Конституція України про права та обов'язки громадян України	2
	10. <u>Партії в політичній системі суспільства.</u> Конституція України про партії та громадські організації	2
	11. <u>Вибори та виборчі системи.</u> Конституція України про вибори в Україні	2
	14. <u>Етнополітика.</u> Конституція України про етнополітику Української держави	1

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю, які застосовуються при перевірці знань: усне опитування, письмова робота.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. *Політика як суспільне явище* Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка поточного контролю 1 складається із:

- підготовки та захисту доповіді за обраною темою (максимальна кількість балів – 20 балів). Доповідь оцінюється за такою градацією балів:
 - повністю розкрито зміст теми, правильні відповіді на всі додаткові запитання – 20 балів;
 - повністю розкрито зміст теми доповіді, загалом правильні відповіді на питання, але з помилками, які стосуються базових знань з положень розкритої теми – 10-19 балів;
 - частково розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на більшість додаткових питань – 1-9 балів;
 - не розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на питання – 0 балів.
- контрольної роботи (максимальна кількість балів – 80 б).

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань.

Студент отримує по 4 бали за правильну відповідь на кожне з 20 тестових питань, або 0 балів в разі неправильної відповіді (максимальна кількість балів за правильні відповіді на всі тестові питання – 80 балів).

Підсумкова оцінка з дисципліни «Політологія» визначається оцінка за змістовий модуль 1

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і здобувача освіти, прозорість оцінювання, інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Здобувачі мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту Академії. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок зарахування пропущених занять: пропуски занять реєструються викладачем у навчальному журналі. Кожне пропущене заняття має бути відпрацьоване, що передбачає відпрацювання лекційних та практичних занять методом підготовки реферативної роботи на тему, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених занять. У разі наявності невідпрацьованих пропусків занять аспірант не допускається до складання поточного та підсумкового контролю.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти. Здобувачі мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки, а саме:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;

- надання згоди на перевірку письмових робіт здобувачів на антиплагіат за допомогою відповідного програмного забезпечення.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т.д. здобувачі повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України. - К.: Український центр правничих студій, 2010. - 104 с.
2. Брегеда А. Ю. Основи політології: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2000. - 312 с. - *Режим доступу:* <http://studentbooks.com.ua/content/view/125/1/>
3. Василик М.А. Политология. - М., Гардарики, 2006. - 588 с.
4. Введение в политологию: учебник для вузов / В.П. Пугачев, А.И. Соловьев. - М.: КНОРУС, 2015. - 520 с.
5. Вступ до політології. Кредитно-модульний курс: навчальний посібник для студентів ВНЗ / За ред. Л.М. Нікітіна. - Донецьк: ДонНУЕТ, 2010. - 211 с.
6. Гелей С.Д., Рутар С.М. Політологія: Навч. посібник. - К.: ЦУЛ, 2012. - 348 с.
7. Горлач М.І., Кремень В.Г. Політологія: наука про політику: для студентів ВНЗ. - К.: ЦУЛ, 2009. - 840 с.

8. Погорілий Д.Є. Політологія: кредитно-модульний курс. - К.: ЦУЛ, 2008. - 432 с.
9. Политологический словарь-справочник / Под ред. С.Н. Смоленского. - М.: Эксмо, 2008. - 320 с.
11. Политология: Краткий словарь основных терминов и понятий. - М.: МГТУ им. Баумана, 2010. - 113 с.
11. Політологічний енциклопедичний словник / За ред. Ю.С. Шемшучика, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенка. - К.: Генеза, 2004. - 736 с.
12. Політологія: Підручник / За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. - К.: Академія, 2010. - 568 с.
13. Радугин А.А. Политология: Курс лекций. - М., Центр, 2010. - 532 с.
14. Баранівський В.Ф. Політологія: Підручник//В.Ф. Баранівський.- Київ: Національна академія управління, 2016.-232с.
- 15.. Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І. В. Політологія: підручник. — Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2016. — 180с
16. Левківський К.М., Піча В.М., Хома Н.М. Політологія: Підручник для студентів вищих закладів освіти. – Львів, 2014. – 476 с.
17. Погорілий Д.Є. Політологія: кредитно-модульний курс. Навчальний посібник. – К., 2014. – 432 с.

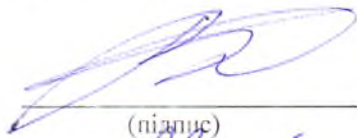
Допоміжна

1. Історія політичної думки: підручник у 2-х томах / За заг. ред. Н.М. Хоми; [Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, І.Ю. Вільчинська]. - Львів.: Новий Світ-2000, 2017. - Т. 1.: Від зародження до початку XX ст. - 404 с.; Т. 2.: XX - початок XXI ст. - 404 с.
2. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: Підручник. - К.: ЦУЛ, 2010. - 472 с.
3. Політологія. Підручник/ За ред.. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка. – К.: ВЦ «Академія», 2015. – 568 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К., 2019.
5. Ситник О.І. Політологія. Конспект лекцій. – Луцьк: РВВ ЛДТУ, 2014. – С. 8-13

11. INTERNET-РЕСУРСИ

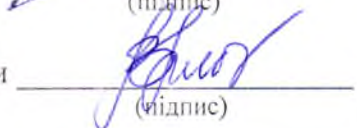
1. <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-10.html>
2. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Index_Polit.php
3. <http://100pudov.com.ua/subject/64/>
4. <http://www.academyrh.info/>
5. http://ihtik.lib.ru/2012.03_ihtik_politolog/
6. http://www.rubricon.com/fes_1.asp
7. http://ualib.com.ua/b_65.html
8. <http://www.alleng.ru/edu/polit2.htm>

Розробник

(підпис)

(Віктор БІЛОПОЛИЙ)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Юлія ОРЛОВСЬКА)

Силабус затверджено на засіданні кафедри філософії
Протокол від « 03 » вересня 2021_року № 2